

Aan Klantdirecteuren Regulier
c.c. HDMB

Van Hoofddirecteur IND
Datum 29 mei 2013
Vindplaats Migratierecht.extra raadplegen

Onderwerp Werkwijze geestelijk bedienaren
Bijlage Format Nationale Veiligheid
Invulwijzer Format Nationale Veiligheid

1. Inleiding

In deze werkinstructie wordt een aantal maatregelen getroffen ten aanzien van de afhandeling van aanvragen van geestelijk voorgangers of godsdienstleraren (met invoering van momi aangeduid als 'geestelijk bedienaar') die een gevaar kunnen vormen voor de nationale veiligheid in Nederland.¹ Deze maatregelen zijn eerder neergelegd in werkinstructie 2005/27; Deze werkinstructie is op 29 mei 2013 vervangen door werkinstructie 2013/04 in verband met actualisatie met het oog op de inwerkingtreding van de wet Modern Migratiebeleid (MoMi).

Met de inwerkingtreding van het Modern Migratiebeleid is het beleid 'verblijf als geestelijk voorganger of geestelijk leraar' (oud Vc hoofdstuk B5) komen te vervallen. Dit geldt eveneens voor het beleid zoals opgenomen in de Vc/B19 'verblijf op religieuze of levensbeschouwelijke gronden'. Onder het Modern Migratiebeleid wordt dit samengevoegd onder de definitie 'geestelijk bedienaar' en valt onder cluster 4 'Arbeid Regulier'.

De definitie van geestelijk bedienaar gehanteerd onder MoMi is: *de vreemdeling die een geestelijk, godsdienstig of levensbeschouwelijk ambt bekleedt, arbeid verricht als geestelijk voorganger of godsdienstleraar, dan wel ten behoeve van een kerkgenootschap of een ander genootschap op geestelijke of levensbeschouwelijke grondslag werkzaamheden van overwegend godsdienstige, geestelijke of levensbeschouwelijke aard verricht of anderszins met een religieuze of levensbeschouwelijke boodschap naar buiten treedt*.

De maatregelen van werkinstructie 2005/27 waren deels gebaseerd op het openbare rapport 'Saoedische invloeden in Nederland. Verbanden tussen salafistische missie, radicaliseringsprocessen en islamitisch terrorisme' (juni 2004) van de AIVD. Uit dit rapport bleek dat een aantal moskeën en de daaraan gelieerde stichtingen handelingen verrichtten die een gevaar opleverden voor de openbare orde in verband met de nationale veiligheid. Ook waren deze maatregelen gebaseerd op het streven van het toenmalige kabinet om het radicaliseringsproces te beteugelen.

De maatregelen in deze werkinstructie zijn een voortzetting van de eerdere maatregelen. Ook het huidige kabinet vindt dat polarisatie en radicalisering een breed maatschappelijk probleem is, dat moet worden voorkomen, belemmerd en ingedamd.² Dit kabinetsstandpunt is (mede) gebaseerd op een aantal sindsdien verschenen AIVD-publicaties over islamitisch radicalisme in Nederland.³ De onderzoeken die aan deze publicaties ten grondslag liggen, wijzen uit dat het

¹ Deze maatregelen zijn aanvullend aan de overige openbare-orde elementen waaraan wordt getoetst in het kader van deze verblijfsaanvragen (door bevraging van IDD, HKS, OPS en NSIS).

² In het "Actieplan Polarisation en Radicalisering 2007-2011" van het kabinet is dit probleem als volgt verwoord: "Polarisation en radicalisering kunnen de sociale samenhang en de onderlinge solidariteit in de samenleving bedreigen. Individuen en groepen zoeken de confrontatie met elkaar, keren zich af van de samenleving en raken mogelijk geïsoleerd. Wanneer een radicaliseringsproces niet wordt afgewend of geremd, bestaat in het uiterste geval de kans dat een persoon/groep geweld gebruikt en een (terroristische) aanslag pleegt" (zie Kamerstuk 29754, nr. 103, Tweede Kamer).

³ Zie bijvoorbeeld "Van dawa tot jihad. De diverse dreigingen van de radicale islam tegen de democratische rechtsorde" (januari 2005); "De gewelddadige jihad in Nederland" (maart 2006); "Radical dawa i.o. verandering: de opkomst van een islamitisch neoradicalisme in Nederland" (oktober 2007).

hedendaags moslimradicalisme anti-Westerse, gewelddadige en anti-integratieve elementen in zich draagt die in bepaalde gevallen vanuit het buitenland worden ondersteund. De aandacht in deze onderzoeken gaat daarbij specifiek uit naar het salafistisch gedachtegoed en de verspreiding daarvan in Nederland.

Hoewel niet altijd de strafrechtelijke grenzen worden overschreden, brengt de moedwillige verspreiding van een overwegend intolerante, anti-democratische en politiek-radicaler leer een schending met zich mee van wat in de Nederlandse samenleving acceptabel wordt geacht. Deze schending rechtvaardigt het interveniëren door de Nederlandse overheid en het toepassen van een beleidslijn die afwijkt van de gebruikelijke.

In de paragrafen 3 en 4 van deze werkinstructie wordt deze beleidslijn beschreven. Kort gezegd houdt deze in dat de aanvraag in het kader van Arbeid regulier werkzaam als geestelijk voorganger of godsdienstleraar (met invoering van het Modern Migratiebeleid geschaard onder de definitie geestelijk bedienaar) bij een aantal moskeeverenigingen, stichtingen en missie-organisaties, alvorens het genoemde verblijf kan worden toegekend, door middel van een format via de senior medewerker Nationale Veiligheid van de Directie Uitvoeringsstrategie en Advies (hierna: DUSA) van de IND wordt voorgelegd aan de AIVD. De AIVD doet naslag naar de vraag of (de activiteiten van) de vreemdeling een mogelijk gevaar voor de nationale veiligheid vormt (vormen). De instellingen waarbij deze controle plaatsvindt, hebben een onomwonden salafistische signatuur en worden genoemd in paragraaf 2.

Opgemerkt wordt dat de signatuur van de moskeeverenigingen, stichtingen of missie-organisaties geen statisch gegeven is. Mochten publicaties van de AIVD daar in de toekomst aanleiding voor vormen, dan zal het overzicht worden aangepast.

2. Beleidslijn

2.1. Beleidslijn

3. **Algemene maatregelen**

DUSA ontvangt elektronisch, door middel van een ingevuld format zoals bijgevoegd bij deze werkinstructie, de gegevens van alle TEV-aanvragen, verlengingsaanvragen en aanvragen om een wijziging beperking van vreemdelingen met als doel 'Arbeid regulier' werkzaam als geestelijk voorganger of godsdienstleraar (met invoering van momi geschaard onder de noemer geestelijk bedienaar) te verblijven bij één van de in paragraaf 2 genoemde instellingen. Het format bevat de persoonsgegevens van de vreemdeling en de gegevens van de instelling waar de verblijfsbeperking op ziet.

Het ingevulde format kan per e-mail worden verzonden aan de Nationale Veiligheid formatbox (%Mailbox Nationale Veiligheid.IND/SUB/AUB.).

DUSA legt de gegevens voor aan de AIVD. In de regel wordt de zogenaamde stilzwijgende procedure gehanteerd. Deze stilzwijgende procedure heeft een doorlooptijd van twee werkdagen.

Naar aanleiding van de melding volgt in ieder geval een ontvangstbevestiging vanuit DUSA. In de ontvangstbevestiging zal worden aangegeven wanneer de termijn voor de stilzwijgende procedure is verstreken. Indien twee werkdagen voor het beslisproces geen werkbaar termijn is, dient telefonisch contact te worden opgenomen met de in het format genoemde contactpersoon van DUSA.

De contactpersoon van DUSA legt de gegevens voor aan de AIVD. In de regel wordt daarbij de zogenaamde stilzwijgende procedure gehanteerd. Deze procedure kan de volgende situaties opleveren:

- DUSA reageert niet voor of op de in de ontvangstbevestiging genoemde datum van het verstrijken van de stilzwijgende procedure: een inhoudelijke terugkoppeling zal niet meer volgen en de aanvraag kan op reguliere wijze door de unit worden afgehandeld.
- DUSA bericht binnen twee werkdagen dat er meer tijd nodig is: een nieuwe datum voor het verstrijken van de stilzwijgende procedure wordt afgesproken.
- DUSA bericht binnen twee werkdagen dat er aanleiding bestaat om de afhandeling van de aanvraag door te geleiden naar de Unit Speciale Zaken in Rijswijk.

4. Specifieke maatregelen

4.1 Gezinshereniging of -vorming

Een TEV-aanvraag van het gezinslid dat wil verblijven bij een hoofdpersoon waarvan de gegevens aan DUSA zijn voorgelegd, moet ook worden voorgelegd. Voor de procedure wordt verwezen naar paragraaf 3 van deze werkinstructie.

4.2 Verlengingen

Een aanvraag om verlenging van het verblijf Arbeid regulier waar de geestelijk bedienaar onder valt (en dan werkzaam als geestelijk voorganger of godsdienstleraar) bij één van de in paragraaf 2 genoemde instellingen moet aan DUSA worden voorgelegd. Voor de procedure wordt verwezen naar paragraaf 3 van deze werkinstructie.

4.3 Wijziging beperking

Een aanvraag om een wijziging beperking naar het verblijf Arbeid regulier waar de geestelijk bedienaar onder valt (en dan werkzaam als geestelijk voorganger of godsdienstleraar) bij één van de in paragraaf 2 genoemde instellingen moet aan DUSA worden voorgelegd. Voor de procedure wordt verwezen naar paragraaf 3 van deze werkinstructie.

Hyperlink Format Nationale Veiligheid: zie de tab Bijlagen